

Strålsäkerhetsmyndigheten

Swedish Radiation Safety Authority

Regeringskansliet, Utrikesdepartementet
2023 års sanktionsutredning, UD 2023:01
Emelie Hansell
emelie.hansell@gov.se

Yttrande

Datum: 2024-02-14
Er referens: UD2023/09136 2022/0398(COD)
16758/23
Diarienumr.: SSM2024-1285
Dokumentnr.: SSM2024-1285-2
Handläggare: Mathias Häggblom
Telefon: 08-799 44 85

Yttrande - svar på frågor från 2023 års sanktionsutredning

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) har av 2023 års sanktionsutredning (UD 2023:01) tillfrågats om synpunkter på artiklar 13, 16 och 19 i förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv 2022/0398(COD) rörande kriminalisering av överträdelser av EU:s sanktioner som för närvarande förhandlas. SSM framför nedan svar (i kursiverad stil) på utredningens frågor.

1. I vilken utsträckning finns det något samarbete och/eller någon samordning idag avseende sanktioner och hur fungerar det i sådant fall?

Svenska myndigheter kan samverka genom att inhämta underlag från varandra. Gällande produkter med dubbla användningsområden (PDA) har vissa myndigheter i Sverige, bl.a. SSM, Tullverket och ISP tillgång till systemet Dual Use e-System där nekade exporter registreras. Samverkan med EU-institutionerna och andra medlemsstater avseende kontroll av export med dubbla användningsområden sker huvudsakligen genom det systemet men också inom arbetsgrupper som t.ex. Dual Use Working Party, Dual Use Coordination Group och Enforcement Coordination Mechanism. Även Nuclear Suppliers Group har en databas (NISS) där vissa exporter rapporteras som har nekats av deltagande stater.

2. Efterfrågas någon lagstiftning, annan reglering eller andra åtgärder som skulle kunna bidra till att underlätta arbetet och förbättra samarbetet och/eller samordningen avseende sanktioner med övriga myndigheter och/eller EU:s institutioner?

Det skulle underlätta om det finns en uttrycklig skyldighet för myndigheten att delta i sådana samarbeten och att myndigheten ska lämna vissa typer av uppgifter.

3. Finns det befintlig lagstiftning eller andra faktorer som försvårar samarbetet och/eller samordningen?

Offentlighet- och sekretesslagen (2009:400), OSL, kan i vissa fall utgöra hinder eller leda till osäkerhet kring vilka uppgifter som får lämnas. Utöver sekretess på grund av drifts- och affärsförhållanden kan det hos SSM aktualiseras sekretess för vissa uppgifter enligt bestämmelserna i 18 kap 8 § och 18 kap 12 § OSL.

4. I kommittédirektiven anges som exempel att det kan övervägas om det ska införas en anmälningsplikt för myndigheter som misstänker överträdelser

Strålsäkerhetsmyndigheten
Swedish Radiation Safety Authority

SE-171 16 Stockholm
Solna strandväg 96

Tel:+46 8 799 40 00
Fax:+46 8 799 40 10

E-post: registrator@ssm.se
Webb: stralsakerhetsmyndigheten.se

av sanktioner. Finns det några synpunkter kring detta?

För att det ska vara effektivt med en anmälningsplikt krävs att mottagaren av anmälningar har möjligheter att utreda anmälningarna. Fördelen med att det inte är en anmälningsplikt utan en mer öppen skrivning där myndigheten gör någon form av bedömning är att myndigheten kan låta bli att anmäla liknande fall om erfarenheterna visar att förundersökningar inte inleds, alternativt att ärenden snabbt läggs ner utan åtgärd. En fördel med anmälningsplikt är att myndigheten inte behöver ta ställning till sannolikheten för att anmälan ska leda till åtgärder utan endast konstatera att det kan ha skett en överträdelse och sedan är det upp till rättsvärdande myndigheter att hantera vidare. En ytterligare fördel med anmälningsplikt är att myndigheten inte behöver fundera kring om uppgifterna får lämnas vidare till en annan myndighet utifrån sekretesshänseenden, en uttrycklig uppgift att göra anmälan kan underlätta vid sådana bedömningar. Vidare om det är en uttrycklig skyldighet är det sannolikare att det prioriteras och verkligen sker än om det är något som kan göras med som inte måste göras.

5. Enligt artikel 13 ska medlemsstaterna utse en enhet eller ett organ för att säkerställa samordning och samarbete. Finns det några för- och/eller nackdelar med att din myndighet utses till sådan? Finns det några förslag på hur en sådan kan organiseras? Finns det några övriga synpunkter kring detta?

SSM bör inte utses som enhet/organ för samordning enligt artikel 13. SSM har ett väldigt begränsat och specialiserat ansvarsområde (i dessa frågor primärt med syftet nukleär icke-spridning). Myndigheten hanterar en väldigt liten del av exportkontroll och sanktionsfrågor aktualiseras i ett avgränsat specialiserat område: Kärnmaterial, anläggningar och utrustning.

6. Finns det redan i dag något liknande system för att samla in data och förs det i dag någon statistik i aktuella avseenden?

EU:s Dual-Use e-System där alla av EU-medlemsstaterna nekade exporter rapporteras, samt NISS där vissa av Nuclear Suppliers Groups deltagande stater nekade exporter rapporteras.

7. Efterfrågas någon lagstiftning eller annan åtgärd som skulle kunna bidra till att underlätta datainsamling och statistikföring?

Att det finns en uppgiftsskyldighet för myndigheten att lämna uppgifterna och att det är tydligt att det antingen är anonymiserade uppgifter, alternativt att det är tydligt att uppgifter som omfattas av någon bestämmelse i OSL trots detta får lämnas.

8. Finns det befintlig lagstiftning eller andra faktorer som försvårar detta?

Offentlighet- och sekretesslagen (2009:400), OSL, kan i vissa fall utgöra hinder eller leda till osäkerhet kring vilka uppgifter som får lämnas. Utöver sekretess på grund av drifts- och affärsförhållanden kan det hos SSM aktualiseras sekretess för vissa uppgifter enligt bestämmelserna i 18 kap 8 § och 18 kap 12 § OSL.

9. Finns det några övriga synpunkter och förslag att ta hänsyn till vid genomförandet av sanktionsdirektivet i dessa (eller andra) delar?

SSM har inga synpunkter att lämna här.

I detta ärende har vikarierande generaldirektören Michael Knochenhauer beslutat.
Utredaren Mathias Häggblom har varit föredragande.

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför underskrifter.

STRÅLSÄKERHETSMYNDIGHETEN

Michael Knochenhauer

Mathias Häggblom